

اردوگاه کار اجباری یاروهای شغلی آبرومند

بسیاری از کارگران پیمانکاری عسلیوه، قرارداد کار ندارند و به محض اینکه اعتراض می‌کنند، وارد بلک لیست (لیست سیاه) می‌شوند، یعنی نه تنها اخراج می‌شوند بلکه دیگر هیچ شرتی در عسلیوه و کنگان به آنها کار نمی‌دهد. در این بین با خروج از شمول قانون کار، نه خبری از بازرسان اداره کار و تامین اجتماعی هست و نه تشکل‌های کارگری. عسلیوه مثل یک «اردوگاه» می‌ماند. هر کس که به عسلیوه می‌آید باید از قوانین خاص آن پیروی کند

نسرین هزاره مقدم

می‌گوید از کارگران پیمانکاری فاز ۱۳ پارس جنوبی است، از آنها که به امید کار تخصصی ترودر آمد بالا تر به عسلیوه و کنگان رفته‌اند اما اسیر دیو چند سر پیمانکاران شده‌اند؛ پیمانکارانی که به گفته ناصر آقاجری، فعال کارگری پروژه‌های از وقتی پیشان به پارس جنوبی باز شده، با سرعت نور تکثیر شده‌اند و حالا در خست تناور پیمانکاری در عسلیوه، هزاران شاخه دارد.

آقاجری که سال‌ها ساکن عسلیوه بوده، کارگران پیمانکاری مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از جمله عسلیوه را «بی حقوق ترین طیف کارگران متخصص» می‌نامد چرا که به دلیل خروج از شمول قانون کار، نه اجازه ایجاد یکی از سه تشکل رسمی قانون کار را دارند و نه به آنها اجازه داده می‌شود بر اساس مقاله نامه‌های بین‌المللی دست به تشکل‌هایی ازاد بزنند. او اخراج و وارد شدن در بلک لیست را تاوان اعتراض صنفی در عسلیوه می‌داند؛ همان عسلیوه‌ای که زمانی فارغ‌التحصیلان رشته‌های فنی از پایتخت و شهرهای بزرگ به آنجا می‌رفتند تا هم از حقوق کافی و شغل مناسب بهره‌مند باشند و هم بتوانند گامی در جهت سازندگی صنعتی کشور بردارند اما حالا به قول کارگر پیمانکاری فاز ۱۳، برای ۱۲

ساعت کار روزانه فقط ماهی ۲ میلیون تومان حقوق می‌گیرند! این کارگر که او را در گزارش «الف» می‌نامیم (به دلیل ترس از همان اخراج و وارد شدن به بلک لیست، نمی‌خواهد حتی نام کوچکش آورده شود) قصه اشتغال در پارس جنوبی و آنچه بر سرش آمده را این گونه روایت می‌کند: «وضعیت استخدام ما به این نحوه بود که ما گروهی بودیم و حدودی ماه‌سال قبل، از طریق اداره کار و اشتغال شهر کنگان، برای جذب اقدام کردیم. پس از مصاحبه، برای استخدام در یک شرکت معتبر به عنوان کارشناس (تاکید دارم کارشناس) قبول شدیم. بعد از تحویل مدارک، قرار شد با ما تماس بگیرند و روز آغاز به کار را به ما اطلاع بدهند که تماس نگرفتند تا حدود ۲۰ روز پیش از موعد ورود به ما گفتند ۳ ماه آموزشی هستی و بعد از آن نظر شرکت دیگری به عنوان نیروی آموزشی فعالیت می‌کنید و بعد از اتمام دوره آموزشی، به همان شرکتی که برایش مصاحبه داده‌اید و قبول شده‌اید، باز می‌گردید.

بعد از گذشت ۳ ماه و رسیدن به شهر یور ماه گفتند آموزشی شما ۶ ماه بوده، نه ۳ ماه پس از گذشت سه ماه دیگر، باز گفتند آموزشی شما ۸ ماه بوده! در نهایت ما به جای کارشناس در آن شرکتی که می‌خواستیم، شدیم تکنیسین آموزشی در یک شرکت

تالش! گفته‌اند بعد ۸ ماه، فقط ۱۰۰ هزار تومان افزایش حقوق خواهید گرفت و این یعنی مصیبت! تاکنون هیچ کارانه رفاهیاتی هم نگرفته‌ام. نکته جالب می‌دانید چیست؟ اکثر ما، نیروهای بومی استان بوشهر هستیم که به این وضع مبتلا شده‌ایم، یعنی هیچ راهی جز ماندن و ساختن نداریم؛ در واقع سوختن و ساختن...»

«الف» کارگر متخصصی که مدرک کارشناسی فنی دارد، می‌گوید به امید جذب به عنوان کارشناس مصاحبه دادیم، اما مصاحبه‌مان چه شد؟ شرکت‌های پیمانکاری، نیروهای انسانی را به هم پاس می‌دهند و هیچ حدی گسترش یافته که اکنون رد پای مناطق آزاد را هم نمی‌توان بی‌گرفت کرد! اما کارگران مناطق ویژه‌ایم!

آزادسازی گرچه می‌تواند برای اقتصاد و جامعه، فجاجی را به همراه داشته باشد، اما برای یک اقلیتی چه در درون دولت و چه در بین باز یگران اقتصادی می‌تواند منافع کوتاه مدت قابل اعتنایی به همراه داشته باشد

شورای نگهبان قرار گرفت. از همین رو در سال ۱۳۷۲ اولین منطقه آزاد اقتصادی در کیش شکل گرفت و تا امروز مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به حدی گسترش یافته که اکنون رد پای مناطق آزاد را هم نمی‌توان بی‌گرفت کرد! اما کارگران مناطق ویژه‌ایم!

شورای نگهبان قرار گرفت. از همین رو در سال ۱۳۷۲ اولین منطقه آزاد اقتصادی در کیش شکل گرفت. در برنامه اول، توسعه صادرات غیر نفتی به عنوان یک تصمیم قطعی مورد توجه قرار گرفت. در این راستا در سال ۱۳۶۸، تبصره ۱۹ برنامه اول توسعه، مبنی بر استقرار سه منطقه آزاد تجاری-صنعتی در کشور (در کیش، قشم و چابهار) مورد تصویب قرار گرفت. چگونگی اداره این مناطق در ۷ شهر یور ۱۳۷۲ به تأیید مجلس شورای اسلامی رسید و در تاریخ ۲۱ شهریور ۱۳۷۲ مورد تأیید

آزادسازی اتفاق افتاده، مقایسه می‌کند. در مجموع مشاهده او حکایت از این دارد که در مقیاس جهان، همواره در دوران‌هایی که آزادسازی اتفاق افتاده، جهان شاهد رشد اقتصادی کمتر، توزیع ناعادلانه درآمدها و ثروت‌ها و تعداد بیشتر بحران‌های اقتصادی، اجتماعی و به ویژه بحران‌های بانکی بوده است.

آزادسازی با همان شکست سراسری فاجعه آمیز

فرشاد مومنی، اقتصاددان نیز در رابطه با تجربه ناموفق آزادسازی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و اصرار مسئولان برای تداوم این روند ناموفق می‌گوید: «آزادسازی گرچه می‌تواند برای اقتصاد و جمعیت فجایی به همراه داشته باشد، اما برای اقلیتی چه در درون دولت و چه در بین باز یگران اقتصادی می‌تواند منافع کوتاه مدت قابل اعتنایی به همراه داشته باشد. در اینجا ما با یک مسأله جدید روبه‌رو هستیم و آن هم این است که اینها در راستای منافع خود، اقدام به دستکاری واقعیت‌ها می‌کنند، مسائل غیر مهم را مهم جلوه می‌دهند، واقعیت‌های محرز شده را پنهان می‌کنند و به شکل وارونه به نمایش می‌گذارند و روی سازه‌های ذهنی گروه‌های تصمیم‌گیر تأثیر می‌گذارند و بخشی از سود سراسر را صرف چنین کارهایی می‌کنند و کشور را گرفتار و مغلوب می‌کنند اما خودشان بر خورداری‌های غیر عادی پیدای می‌کنند.»

وی ادامه می‌دهد: «از نظر من در تجربه ایران هم بالاخره اگر قرار بود منافع ملی و حساب و کتاب در کار باشد بعد از بالغ بر ربع قرن، باید چشمی برای دیدن و گوش‌ی برای شنیدن وجود داشت اما به واسطه آمیزه‌های از منافع گره خورده با سازه‌های ذهنی افرادی مشخص، چنین اتفاقی در کشور ما نیفتاده و ما در عمل شاهد این هستیم که با وجود این شکست سراسری که هم فساد را در کشور ما افزایش داده و هم نا کار آمدی را افزایش داده است و مشوق واردات بوده است، بنیه تولیدی کشور را به شدت تضعیف کرده است، نیروی کار را تحت فشار مضاعف قرار داده و محمل و پوششی برای قاچاق و پولشویی بوده است، ولی باز وقتی می‌بینیم که اصرارهای غیر عادی برای تکرار این تجربه شکست خورده وجود دارد، می‌توانیم به لحاظ فکری بگوییم آنها بی‌گناهی که به صورت صادقانه خیری در استمرار این وضعیت جست‌وجو می‌کنند بازی خورده‌اند یا آلت دست گروه‌های پر نفوذی هستند که

کارگران پیمانکاری مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از جمله عسلیوه بی حقوق ترین طیف کارگران متخصص هستند چرا که به دلیل خروج از شمول قانون کار، نه اجازه ایجاد یکی از سه تشکل رسمی قانون کار را دارند و نه به آنها اجازه داده می‌شود که بر اساس مقاله نامه‌های بین‌المللی دست به تشکل‌هایی آزاد بزنند

ردگیری منافع آنها در نقطه مقابل منافع ملی قرار دارد.» این منافع، به گفته ناصر آقاجری به دلیل خصیصه‌های منحصر به فرد پارس جنوبی، برجسته‌تر نیز می‌شود. این فعال کارگری می‌گوید: پارس جنوبی یک منطقه پالایشگاهی است و محصولات آن، سودارزی زیادی نصیب کارفرمایان می‌کند. دقیقاً به همین دلیل است که در آنجا «آزادسازی» برای سودجویی بیشتر، به کار آمده و پیمانکاران ریز و درشت، رشد قاچ‌گونه داشته‌اند.

به گفته آقاجری، در عسلیوه و کنگان، «سود» و «منافع» از آن کسانی است که پروژه‌ها را خرید می‌کنند و به وابستگان خود به صورت سلسله‌مراتبی واگذار می‌کنند. در این بین با خروج از شمول قانون کار، نه بازرسان اداره کار و تامین اجتماعی را داریم و نه تشکل‌های کارگری را. مثل یک «اردوگاه» می‌ماند. هر کس که به عسلیوه می‌آید باید از قوانین خاص آن پیروی کند، نه بازرسی هست و نه نظارتی.

«الف» از وضعیت خود و همکاری‌اش بیشتر می‌گوید: بعضی از دوستان مادر واحدهایی شاغلند که با ۱۲ ساعت کار روزانه فقط ماهی ۲ میلیون تومان حقوق می‌گیرند، البته با مدرک لیسانس نفت و شیمی و ابزار دقیق و... در مورد دقت و بهره‌وری در کار هم به شدت سختگیری اعمال می‌شود. از نظر پشتیبانی هم مادر منگنه‌قرار داریم. به طور مثال مادر اردیبهشت ماه، کفش و پیراهن گرفتیم، آن هم فقط یک و عدد از هر کدام و تاالان اقلام جدیدی به ما داده نشده است. حق اعتراض هم نداریم. قرار دادمان موقت است. در واقع خیلی از ما حتی قرارداد هم نداریم. همین که اعتراض کنیم وارد «بلک لیست» می‌شویم. «بلک لیست» می‌دانید یعنی چی؟! یعنی نه تنها اخراج می‌شویم بلکه دیگر هیچ شرتی در عسلیوه و کنگان به ما کار نمی‌دهد.

نکردند؟ چرا حتی یک بار هم نامه‌ای را برای کنترل بازار امضا نکردند که به رئیس جمهور بدهند، حالا در پایان سال و در جریان مذاکرات مزد ۹۸ کارگران یادشان افتاده که اظهار نظر کنند؟ این نماینده کارگری تصریح کرد: با احترام به نمایندگان مجلس باید متذکر شوم که قانون شورای عالی کار هیچ سهمی برای نمایندگان در تعیین دستمزد در صدها و رقم‌هایی که از سوی آنها اعلام می‌شود نیز نگرفتند. نمایندگان مجلس چرا در تمام این مدتی که افزایش قیمت‌ها را داشتیم و رقم سبده معیشت کارگران از دستمزد فاصله می‌گرفت کاری

یادداشت

با استانداردهای جهانی تعیین مزد فاصله داریم

حمید حاج اسماعیلی، کارشناس اقتصادی

با وجود آنکه انتظار می‌رود چانه‌زنی‌های مزدی بر اساس مستندات قانونی صورت گیرد ولی عملاً با نقص جدی در مؤلفه دوم ماده ۴۱ در شورای عالی کار مواجه هستیم. بند یک این ماده به نرخ تورم اعلامی از سوی بانک مرکزی و مرکز آمار اشاره دارد و بند دو تأکید می‌کند که در تعیین دستمزد سبده معیشت خانوار مدنظر قرار گیرد.

وقتی سبده معیشت را تعریف می‌کنیم در حقیقت به شاخص خط فقر نزدیک می‌شویم و بند دو ماده ۴۱ قانون کار بهترین و شفاف‌ترین شاخصه به لحاظ مبنایی کارشناسی خط فقر است لذا معاونت رفاه وزارت کار، بانک مرکزی و مرکز آمار باید آمادگی خود را برای اعلام رسمی خط فقر پیدا کنند.

باید گفت چند سال است رقم هزینه معیشت کارگران از طرف نمایندگان کارگری تهیه و به شورای عالی کار ارائه می‌شود تا مبنای تعیین حداقل مزد قرار گیرد.

اقتضای جلسات و مذاکرات مزد در شورای عالی کار به نحوی است که فرصتی برای بحث و جدل باقی نماند و چانه‌زنی‌های فشرده به تعیین حداقل مزد منجر شود منتها از قبل جلسات مقدماتی و کارشناسی برای گفت‌وگو و چانه‌زنی تشکیل می‌شود با این حال معتقدم تا زمانی که بازار کار در کشور ثبات و رونق لازم را نداشته باشد و تشکل‌های کارگری و کارفرمایی بر اساس استانداردها شکل نگیرند، کیفیتی که از جلسات شورای عالی کار انتظار داریم را شاهد نخواهیم بود.

به دلایل مختلفی که خاص کشور ماست دستمزد را دولت تعیین می‌کند و کارگران و کارفرمایان نقش اساسی در تعیین مزد ندارند. در شورای عالی کار رقمی که کارگران اعلام می‌کنند حدود سبده معیشت است ولی کارفرمایان از پذیرش آن سرباز می‌زنند لذا زمانی می‌توانیم از چانه‌زنی بین کارگران و کارفرمایان صحبت کنیم که به صورت یک فرهنگ جدی در حوزه کار نهادینه شده و ابزار و امکاناتش فراهم شده باشد.

برای نزدیک شدن به استانداردهای کشورهای توسعه یافته در بحث تعیین مزد، لازم است بسترهای آن را فراهم کنیم و بازار کار را رونق دهیم، در کنار آن بخش خصوصی واقعی در کشور شکل بگیرد و تشکل‌ها به بلوغ و رشد کافی برسند.

خبر کارگری

تجمع کارگران تراورس مقابل فرمانداری درود

صبح دیروز شماری از کارگران تراورس لرستان مقابل ساختمان فرمانداری درود تجمع کردند. به گزارش ایلنا، دلیل تجمع این کارگران پرداخت نشدن دست کم سه ماه حقوق (آذر، دی و بهمن) و تأخیر در پرداخت عیدی و پاداش پایان سال ۹۷ عنوان شده است. این کارگران بخشی از نیروهایی هستند که از طریق شرکت‌های پیمانکاری تراورس در خطوط ابنیه فنی راه‌آهن ناحیه لرستان مشغول کارند و گفته می‌شود کارگران پیمانکاری شاغل در خطوط ابنیه فنی راه‌آهن لرستان که تعدادشان به بیش از ۴۰۰ نفر می‌رسد، سال‌هاست با عدم دریافت به موقع معوقات مزدی روبرو هستند.

طبق اظهارات کارگران معترض، از دیگر مطالبات صنفی کارگران خطوط ابنیه فنی تراورس لرستان مشکل بیمه تامین اجتماعی و تکمیلی است. آنها گفتند: بسا وجود آنکه کارفرما همه کارگران را تحت پوشش بیمه تکمیلی قرار داده و هر ماه مبالغی از حقوق کارگران بابت بیمه تکمیلی کسر می‌شود اما کارگران از خدمات بیمه تکمیلی به دلیل آنچه واریز نشدن حق بیمه تکمیلی به حساب شرکت بیمه‌گر عنوان می‌شود، بهره‌مند نیستند.

اردشیر فلاحتی نژاد، مدیر نگهداری خطوط ابنیه فنی ناحیه لرستان با تأیید معوقات مزدی و بیمه‌های کارگران خطوط ابنیه فنی ناحیه لرستان گفت: تجمعی در کار نیست و فقط گروهی از کارگران برای پیگیری مطالبات خود به محل فرمانداری درود مراجعه کردند.

پیشنهاد نمایندگان کارگری برای مزد ۹۸:

افزایش یک میلیون و ۸۹ هزار تومانی در سر جمع دستمزد

یک نماینده کارگری گفت: پیشنهاد مشخص نمایندگان کارگری برای افزایش دستمزد، جبران عقب‌ماندگی یک میلیون و ۸۹ هزار تومانی قدرت خرید در سر جمع حقوق ماهیانه حداقل بگیران است. فرامرز توقیفی در گفت‌وگو با فارس با اشاره به آغاز مذاکرات دستمزد ۹۸ کارگران از هفته گذشته در شورای عالی کار اظهار کرد: هدفی که باید در افزایش دستمزد‌ها در نظر گرفت، احیای قدرت خرید جامعه است و با توجه به فاصله بین دستمزد و سبده معیشت، هدف‌نهایی باید این باشد که افزایش قدرت خرید تا حد ممکن اتفاق بیفتد. وی با تأکید بر اینکه برای افزایش قدرت خرید باید در ابتدا جبران مافات شود، به نتایج نشست کمیته دستمزد شورای عالی کار اشاره کرد و گفت: رقمی که در این کمیته به تأیید شرت‌های اجتماعی رسید، کاهش یک میلیون و ۸۹ هزار تومانی قدرت خرید کارگران و سبده معیشت ۳ میلیون و ۷۶۰ بود. اولین گام در بحث‌های مربوط به دستمزد این است که جبران قدرت خرید محقق شوند که لازمه بقای خانواده و جلوگیری از تمام ناهنجاری‌ها و بد اخلاقی‌های اجتماعی است که از نداشتن معیشت نشأت می‌گیرد. وی با اشاره به اینکه در قانون برای اعضای شورای عالی کار، واژه بصیر به مسائل اقتصادی و اجتماعی در نظر گرفته شده، تأکید کرد: مسائل اجتماعی و اقتصادی را نمی‌توان جدای از هم دانست و این موضوع در مذاکرات مزدی باید مورد توجه شورای عالی کار باشد. رئیس کمیته دستمزد قانون عالی شوراهای اسلامی کار تصریح کرد: رقمی که تصویب شده عقب‌ماندگی قدرت خرید است اما به این معنا نیست که می‌خواهیم این رقم را روی دستمزد بگذاریم، بلکه انتظار داریم در سر جمع دریافتی کارگران این رقم لحاظ شود که البته این پیشنهاد

خبر